

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 14 marca 2017 r., sygn. akt I C 3823/14, w sprawie z powództwa G. B. oraz D. B. przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w A. o zapłatę Sąd Rejonowy w Zgierzu:

1. zasądził od pozwanego „na rzecz powodów solidarnie kwotę 70.584,00 zł

a) wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 13 października 2014 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty co do kwoty 22.829,00 zł, b) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 9 listopada 2016 roku do dnia zapłaty co do kwoty 47.755,00 zł,

2. oddalił powództwo w pozostałym zakresie,

3. zasądził od pozwanego na rzecz powodów solidarnie kwotę 4.759,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu,

4. nakazał pobrać na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Zgierzu od pozwanego kwotę 10.704,66 zł tytułem zwrotu kosztów poniesionych tymczasowo ze Skarbu Państwa.

Apelację od powyższego orzeczenia w zakresie pkt. 1, 3 i 4 wywiodła strona pozwana zarzucając naruszenie:

- art. 224 k.c. w zw. z art. 225 k.c. i art. 229 § 1 k.c. w zw. z art. 341 k.c. oraz art. 352 § 1 i § 2 k.c. oraz art. 7 k.c. poprzez ich pominięcie oraz błędną interpretację, a konsekwencji przyjęcie, że powodom przysługuje roszczenie pomimo nie wystąpienia przez powodów o wydanie nieruchomości i przyjęcie złej wiary pozwanego wbrew domniemaniom prawnym, choć literalne brzmienie wskazanych przepisów wskazuje na to, że pozwany posiadacz służebności przesyłowej był w dobrej wierze, posiadanie było zgodne ze stanem prawnym i w związku z tym pozwana nie jest obowiązana do zapłaty powodom za korzystanie z ich rzeczy i powództwo należało oddalić w całości,

- art. 117 § 1 k.c. w zw. z art. 118 k.c. w zw. z art. 123 § 1 ust. 1 k.c. poprzez ich pominięcie, choć ich prawidłowe zastosowanie wskazuje na przedawnienie roszczenia powodów chociażby w części rozszerzonego powództwa i powództwo należało co najmniej w tej części oddalić,

- brak wszechstronnej oceny zgromadzonego materiału dowodowego i pominięcie, że urządzenie było widoczne na powierzchni ziemi, było tolerowane przez powodów wiele lat i w konsekwencji powodowie otrzymują wynagrodzenie za sądownie prawomocne na dzień wniesienia apelacji od dnia 25 kwietnia 2017 roku (notoryjność sądowa: sprawa apelacyjna przed Sądem Okręgowym w Łodzi, o sygn. akt III Ca 176/17) ustanowienie służebności przesyłu co świadczy o tym, że posiadanie powoda było legalne i w dobrej wierze co winno skutkować oddaleniem powództwa.

Wskazując na powyższe, apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie na rzecz pozwanej od powodów zwrotu kosztów procesu za obie instancje.

W odpowiedzi na apelację powodowie wnieśli o jej oddalenie i zasądzenie od pozwanej na rzecz powodów kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie przed II instancją, według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Zaskarżone rozstrzygnięcie zostało wydane w wyniku prawidłowo ustalonego stanu faktycznego, które to ustalenia Sąd Okręgowy podziela i przyjmuje za własne, jak również w następstwie bezbłędnie zastosowanych przepisów prawa materialnego.

Ocena materiału dowodowego dokonana przez Sąd I instancji nie jest sprzeczna z zasadami logicznego rozumowania, czy doświadczenia życiowego i mieści się w granicach swobodnej oceny dowodów, wyznaczonej art. 233 k.p.c. Sąd Rejonowy wszechstronnie rozważył zebrany w sprawie materiał dowodowy.

Niezasadny jest zarzut naruszenia art. 224 k.c. w zw. z art. 225 k.c. i art. 229 § 1 k.c. w zw. z art. 341 k.c. oraz art. 352 k.c. oraz art. 7 k.c. poprzez ich pominięcie oraz błędną interpretację a w konsekwencji przyjęcie, że powodom przysługuje roszczenie pomimo nie wystąpienia przez powodów o wydanie nieruchomości i przyjęcie złej wiary pozwanego wbrew domniemaniom prawnym. Zdaniem skarżącego pozwany posiadacz służebności przesyłowej był w dobrej wierze, posiadanie było zgodne ze stanem prawnym.

Na straży praw właściciela stoją roszczenia petytoryjne, których uzupełnieniem są roszczenia przewidziane w art. 224 – 230 k.c., z których to, prawidłowo uznał Sąd Rejonowy, zastosowanie w przedmiotowej sprawie mają art. 224 § 2 k.c. w zw. z art. 225 k.c.

Przepisy te nie zostały wyłączone z posłużenia się nimi na skutek norm prawnych o służebności przesyłu. Nie zostały również wyłączone przepisy, dające możliwość zawarcia między przedsiębiorstwem przesyłowym, a właścicielem nieruchomości umów innych niż o ustanowienie służebności. Chodzi w szczególności o odpłatną umowę najmu lub dzierżawy nieruchomości (części nieruchomości), jak też o umowę o nieodpłatne korzystanie z nieruchomości (jej części) oraz również o innego rodzaju umowę, w tym umowę nienazwaną, w treści której, w granicach art. 353¹ k.c. można umówić się co do korzystania w danej sytuacji dla stron sposobu rozliczenia korzystania z nieruchomości, odmiennego od „odpowiedniego wynagrodzenia”. Nie ma potrzeby, aby ze względu na pojawienie się służebności przesyłu ograniczać zainteresowane podmioty w takim ułożeniu ich stosunków prawnych, które uznają za odpowiedni dla siebie.

Właściciel rzeczy może żądać od posiadacza służebności wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z rzeczy (art. 224 § 2 i art. 225 w zw. z art. 230 oraz art. 352 § 2 KC, uchwała Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 24 lipca 2013 r. III CZP 36/13, L.).

W przedmiotowej sprawie co do zasady rację miał Sąd Rejonowy, uznając za słuszne żądanie powodów o zapłatę wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z ich nieruchomości przez pozwanego. Pozwany jako właściciel urządzeń przesyłowych umieszczonych na nieruchomości powodów był posiadaczem części tej nieruchomości. A kwestia korzystania przez pozwanego z nieruchomości nie była między stronami w żaden sposób uregulowana.

Wbrew twierdzeniom skarżącego brak żądania wydania nieruchomości nie ma żadnego znaczenia, dla oceny zasadności roszczenia o wynagrodzenie za bezumowne korzystanie. Należy pamiętać, że zarówno w orzecznictwie, jak i w piśmiennictwie przyjęto, iż roszczenie o wynagrodzenie za korzystanie z rzeczy ma charakter obligacyjny i gdy powstanie, uzyskuje byt samodzielny, niezależnie od roszczeń chroniących własność (art. 222 § 1 i 2 KC); może zatem być samodzielnie dochodzone niezależnie od roszczenia windykacyjnego albo negatoryjnego i jest samodzielnym przedmiotem obrotu (por. np. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 7 marca 1967 r., II CKN 57/96, OSNCP 1967, nr 6 -7, poz. 92 i z dnia 14 lutego 1967 r., I CR 443/66, OSNCP 1967, nr 9, poz. 163 oraz uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 22 kwietnia 2002 r., III CZP 21/02, OSNC 2002, nr 12, poz. 149).

Ponadto słusznie zauważył Sąd Rejonowy, że roszczenie powodów zasadne jest w świetle art. 5 k.c. Powodowie korzystają z urządzenia przesyłowego, za co uiszczają należne opłaty. Fakt zajęcia nieruchomości stanowiącej ich własność stanowi realne dla nich obciążenie, które nie dotyczy wszystkich odbiorców końcowych. Trudno zatem przyjąć aby w tej sytuacji mieli znosić ingerencję przedsiębiorstwa w swoje prawo własności.

Niezasadny jest także zarzut naruszenia art. 117 § 1 k.c. w zw. z art. 118 k.c. w zw. z art. 123 § 1 k.c. poprzez ich pominięcie, w sytuacji kiedy roszczenie powodów było przedawnione.

Wbrew twierdzeniom apelacji Sąd Rejonowy prawidłowo zastosował art. 118 k.c. i przyjął 10 letni termin przedawnienia dochodzonego roszczenia. Powodowie dochodzili wynagrodzenia za okres od czerwca 2006 roku do czerwca 2015 roku. Złożenie pozwu w dniu 13 października 2014 roku przerwało stosownie do art. 123 § 1 pkt. 1 k.c. bieg terminu przedawnienia. Słusznie zatem uznał Sąd Rejonowy za nieprzedawnione roszczenie o odszkodowanie za bezumowne korzystanie z nieruchomości za okres od czerwca 2006 roku.

Kwotowe rozszerzenie powództwa dokonane przez powodów w zakresie dotyczącym wynagrodzenia za bezumowne korzystanie nie stanowiło zgłoszenia nowego roszczenia a więc nie mogło ulec przedawnieniu. Zgłoszone w toku postępowania roszczenie o odszkodowanie za bezumowne korzystanie za okres od czerwca 2014 roku do czerwca 2015 roku także nie było przedawnione.

Mając na uwadze powyższe, apelacja jako bezzasadna podlegała oddaleniu na podstawie przepisu art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł z mocy art. 98 § 1 k.p.c. w związku z § 2 pkt 6 i § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22 października 2015 r. (Dz.U.2015.1800). Na koszty te złożyła się kwota 2.700 złotych kosztów zastępstwa procesowego.